

Factsheet 2014-5

Bestuursrechtelijke procedures en rechtsbijstand 2012

Aantal bezwaarschriften, gerechtelijke procedures en afgegeven toevoegingen

Auteur: M. ter Voert

Oktober 2014

Dit factsheet geeft ontwikkelingen weer van bestuursrechtelijke zaken met betrekking tot:

- afgehandelde bezwaarschriften bij zes landelijke overheidsorganen;
- het aantal afgehandelde gerechtelijke procedures;
- het aantal afgegeven toevoegingen op het gebied van het bestuursrecht.

De ontwikkelingen worden waar mogelijk geschetst over de periode 2005-2012. Soms zijn niet over deze hele periode (vergelijkbare) gegevens beschikbaar en wordt een beperkte periode weergegeven. De gegevens zijn gebaseerd op hoofdstuk 3 en 5 van Rechtspleging Civiel en Bestuur 2012 (zie De Heerde Lange et al., 2013). Meer gedetailleerde informatie is in die hoofdstukken te vinden.

Bezwaarschriftprocedures

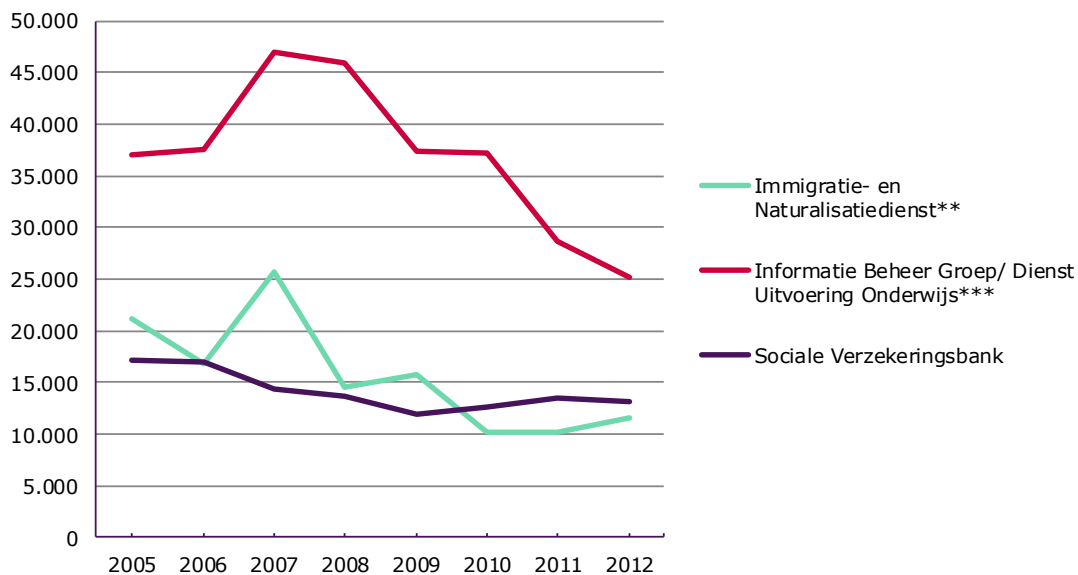
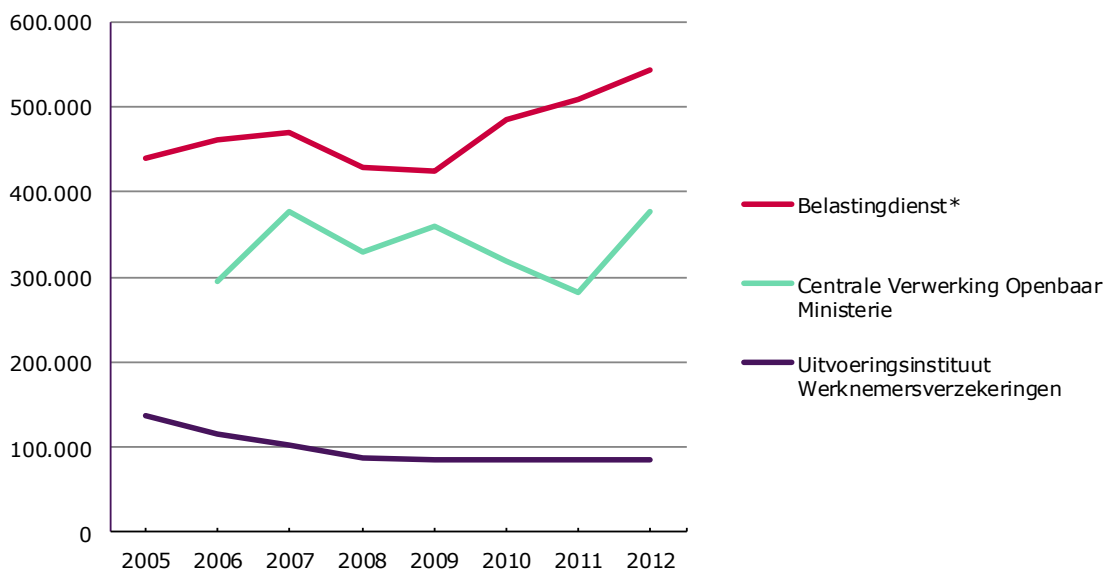
In figuur 1 staat het aantal afgehandelde bezwaarschriften bij een zestal instanties weergegeven.

- Vanaf 2009 is het aantal afgehandelde bezwaarschriften bij de Belastingdienst gestegen. In 2012 zijn er bijna 544.000 bezwaarschriften afgehandeld.
- Het aantal beroepen bij het CVOM tegen beschikkingen in Mulderzaken (verkeersovertredingen) schommelt over de jaren heen. In 2012 zijn bijna 377.000 beroepen afgehandeld door officieren van justitie. Het percentage beroepen dat ongegrond is verklaard, is toegenomen van 42% in 2008 naar 56% in 2012.
- Vanaf 2008 is het aantal bezwaarschriften dat het UWV afhandelt tegen beschikkingen met betrekking tot de Werkeloosheidswet, de Ziektewet en Arbeidsongeschiktheid, stabiel. In 2012 zijn er ongeveer 86.000 zaken afgehandeld. Het percentage bezwaarschriften dat ongegrond is verklaard, is toegenomen van 39% in 2007 naar 45% in 2012.
- Bij de DUO is het aantal afgehandelde bezwaarschriften vanaf 2007 gedaald. In 2012 werden ruim 25.000 bezwaarschriften afgehandeld.
- Bij de IND wisselt het aantal afgedane bezwaarschriften over de jaren. In 2012 zijn bijna 12.000 bezwaarschriften afgehandeld. In 2012 werd 61% van de bezwaarschriften afgewezen.

- Bij de Sociale Verzekeringsbank ligt het aantal afgehandelde bezwaarschriften de laatste jaren op ongeveer 13.000 zaken. In 2012 werd 43% van de

zaken ongegrond bevonden. Over de jaren heen zijn bezwaren met betrekking tot Kinderbijslag afgenomen.

Figuur 1 Afgehandelde bezwaarschriften

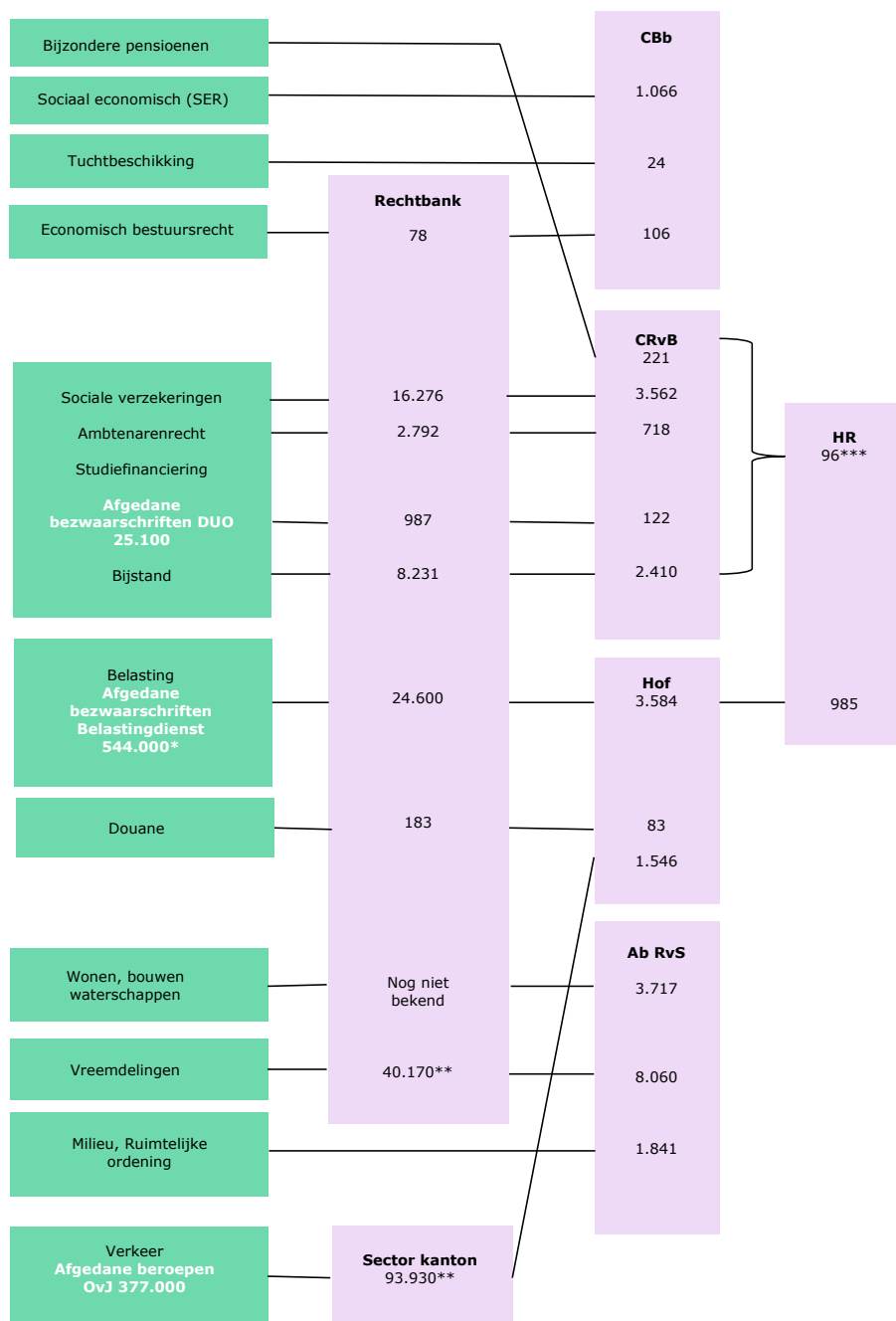
* Uitsluitend bezwaarschriften n.a.v. definitieve, navorderings- en naheffingsaanslagen. Sinds 2010 zijn bezwaarschriften leidend tot een ambtshalve vermindering en ingetrokken bezwaarschriften bij de cijfers inbegrepen, wat een toename van aantal bezwaren in 2010 ten opzichte van 2009 verklaart.

** Cijfers hebben betrekking op Bezwaar Regulier (mvv+vvv) en zijn excl. de clusterings van de soort aanvragen Bezwaar Asielgerelateerd en Bezwaar Speciale Regeling en de afdoeningen die vallen onder de clustering administratief afgesloten. In de asielprocedure is er geen bezwaarfase, maar moet de asielzoekende bij een negatieve beslissing direct beroep instellen bij de rechtbank.

*** Met ingang van 1 januari 2010 zijn de Informatie Beheer Groep en CFI gefuseerd tot Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO). Cijfers 2005 t/m 2009 hebben betrekking op IBG, cijfers vanaf 2010 op DUO.

Bron: Rechtspleging Civiel en Bestuur 2012, tabel 3.16

Figuur 2 Aantal uitspraken bestuursrechtspraak 2012

* Dus exclusief bezwaarschriften lokale belastingen (gemeente, waterschappen, provincie). Gegevens hierover zijn niet bekend.

** Jaarverslag Rechtspraak 2012, tabel 5 Productie Rechtspraak. De Raad voor de rechtspraak hanteert een andere methode dan het CBS om rechtszaken te tellen. Het CBS telt zaken op basis van einduitspraken. De Raad voor de rechtspraak presenteert aantallen producten. Deze producten zijn alle onderdelen van een zaak die aparte financiering vereisen. Elke zaak (in de zin van het CBS) kent minimaal één product (in de zin van de Raad). Een zaak kan meerdere producten omvatten (zoals een tussenvonnis en een eindvonnis). De cijfers over de aantallen producten die voor vreemdelingenzaken en verkeerszaken worden weergegeven zijn daarom niet vergelijkbaar met de CBS-cijfers over einduitspraken bij de overige typen zaken.

*** Alle cassatieberoepen bij de Hoge Raad tegen uitspraken van het CRvB.

Bron: Rechtspraakcijfers CBS (ook: Rechtspleging Civiel en Bestuur 2012, tabellen 5.1 t/m 5.7), bezwaarschriften uit Rechtspleging C&B 2012, tabel 3.16

Gerechtelijke procedures

In 2012 werden in totaal 98.000 bestuurszaken afgehandeld (exclusief vreemdelingenzaken in eerste aanleg en verkeerszaken in eerste aanleg). Daarvan werden 73.000 zaken in eerste aanleg afgedaan, vooral door rechtbanken (70.000 zaken, exclusief vreemdelingenzaken in eerste aanleg en verkeerszaken in eerste aanleg). In hoger beroep werden 20.000 zaken afgedaan, vooral door de Raad van State (8.000). De Hoge Raad behandelde 1.100 zaken. Van 3.900 afgedane zaken is onbekend of ze in eerste of tweede aanleg zijn afgedaan. In figuur 2 is te zien hoe de zaakstromen in de bestuursrechtspraak lopen.

Rechtbanken

- Het totale aantal afgehandelde rechtbankzaken (exclusief vreemdelingenzaken in eerste aanleg en verkeerszaken in eerste aanleg) schommelt vanaf 2007 tussen de 73.000 en 67.000 zaken.
- De productie van vreemdelingenzaken steeg van 45.000 in 2008 naar bijna 51.000 zaken in 2010. In 2012 is het aantal zaken weer gedaald naar ruim 40.000 (tabel 5 Jaarverslag Rechtspraak 2012, zie ook noot bij figuur 2).
- Het aantal afgehandelde verkeerszaken bij de sector kanton fluctueert tussen 2009 en 2012 tussen 94.000 en 100.000 zaken. In 2012 zijn bijna 94.000 zaken afgedaan (tabel 5 Jaarverslag Rechtspraak 2012, zie ook noot figuur 2).
- Het aantal afgedane belastingzaken schommelt tussen de 22.000 en 26.000 zaken per jaar. In 2012 zijn er ruim 24.000 belastingzaken.
- De uitstroom van sociale verzekeringszaken varieert ook over de jaren heen en ligt de afgelopen jaren rond de 16.000.
- Het aantal afgehandelde bijstandszaken ligt de afgelopen jaren rond de 8.000.
- De studiefinancieringszaken zijn gedaald van bijna 1.700 in 2006 naar ongeveer 990 zaken in 2012.

Afdeling bestuursrechtspraak Raad van State (Ab RvS)

- Het totale aantal afgehandelde zaken ligt tussen 2010 en 2012 op 13.000-14.000 zaken. De jaren daarvoor lag het aantal zaken lager (tussen de 9.000 en 10.000).

- Het aantal afgehandelde vreemdelingenzaken (in hoger beroep) nam tussen 2008 en 2011 toe van 4.500 naar 9.000. In 2012 is het aantal zaken afgenomen tot 8.000.

Centrale Raad van Beroep (CRvB)

- Het totale aantal afgehandelde zaken ligt in 2012 op bijna 7.200.
- De meeste zaken betreffen hoger beroepszaken op het gebied van sociale verzekeringen (3.600) en bijstand (2.400). Sociale verzekeringszaken zijn iets afgenomen en de bijstandszaken iets toegenomen de afgelopen jaren.

College van Beroep voor het bedrijfsleven (CBb)

- Vanaf 2010 ligt het jaarlijks aantal afgehandelde rechtszaken op bijna 1.300.
- De meeste zaken betreffen sociaaleconomische zaken in eerste aanleg (1.100).

Gerechtshoven

- Vanaf 2010 daalt de uitstroom van bestuurszaken bij de gerechtshoven. Het totale aantal afgehandelde bestuurszaken ligt in 2012 op 5.200.
- De meeste zaken betreffen belastingzaken in hoger beroep (3.600) en verkeerszaken in hoger beroep (1.500).

Hoge Raad (HR)

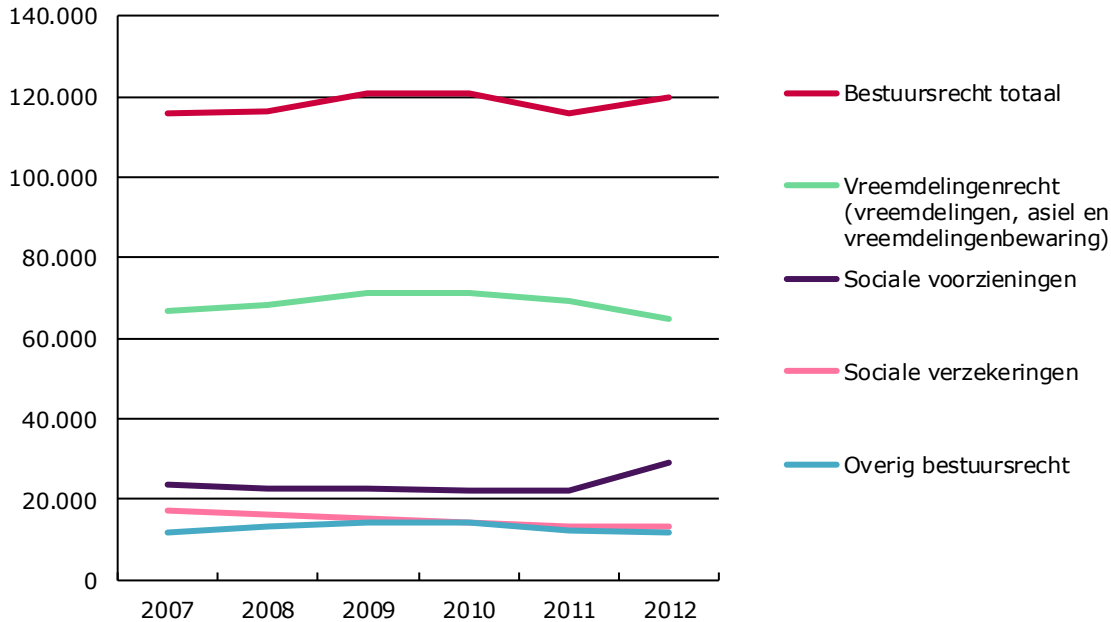
- Het totale aantal afgehandelde bestuursrechtelijke zaken ligt in 2012 op 1.100.
- De meeste zaken betreffen belastingzaken in cassatie (1.000).

Gesubsidieerde rechtsbijstand

In figuur 3 is het aantal afgegeven toevoegingen weergegeven.

- Het aantal toevoegingen op bestuursrechtelijk gebied schommelt vanaf 2007 tussen de 114.000 en 120.000 zaken.
- De meeste toevoegingen worden afgegeven op het terrein van het vreemdelingenrecht (vreemdelingen, asiel en vreemdelingenbewaring, in totaal ongeveer 65.000 in 2012). Daarna volgen toevoegingen op het gebied van sociale voorzieningen (28.900) en sociale verzekeringen (13.100).

Figuur 3 Aantal afgegeven toevoegingen bestuursrecht

Bron: Rechtspleging Civiel en Bestuur 2012, tabel 3.8

Literatuur

Raad voor de Rechtspraak (2013). *Jaarverslag Rechtspraak 2012*. Geraadpleegd juli 2014: www.rechtspraak.nl

Rosmalen, M.M. van, & Heer-de Lange, N.E. de (2013). Bestuursrechtspraak. In N.E. de Heer-de Lange, B.J. Diephuis & R.J.J. Eshuis (red.), *Rechts-*

pleging Civiel en Bestuur 2012 (pp. 103-116). Den Haag: Boom Lemma. Justitie in Statistiek 3.
Voert, M.J. ter, Klein Haarhuis, C.M., & Goudriaan, H. (2013). Rechtshulp en buitengerechtelijke procedures. In N.E. de Heer-de Lange, B.J. Diephuis, & R.J.J. Eshuis (red.), *Rechtspleging Civiel en Bestuur 2012* (pp. 49-82). Den Haag: Boom Lemma. Justitie in Statistiek 3.

Deze reeks omvat korte verslagen van onderzoek dat door of in opdracht van het WODC is verricht. Opname in de reeks betekent niet dat de inhoud het standpunt van de Minister van Veiligheid en Justitie weergeeft.

Alle rapporten van het WODC zijn gratis te downloaden van www.wodc.nl.